

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Quodnam sit illud collyrium, quo Laodicens Episcopus oculos iungere iubetur, vt videat, Collyrio iunge oculos tuos, vt videas. Sectio IIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

impositum onus sustinentibus, potissimum vero à palma, quæ non succumbit oneri, sed potius instar fornicis erigitur. D. Cyprianus tractatu 3. de simplicitate Prælatorum, non legit *omnia suffert*, sed *omnia diligit*, videtur enim legisse *περὶ πρῶτον* pro *περὶ 7. 8.* Sed vulgata editio retinenda est, *omnia suffert*, eodémque sensu accipiendum est, quod sequitur, *omnia sustinet*.

Quodnam sit illud collyrium, quo Laodicensis Episcopus oculos iungere iubetur, ut videat, *Collyrio iunge oculos tuos, ut videas.*

SECTIO III.

CVpiens Christus omnibus Laodicensi Angeli malis occurrere, cum iam illum paupertatis suæ, & nuditatis admonuisset, atque ad aurum charitatis emendum, bonorumque operum indumenta accipiendâ iussit adhortatus: tandem cæcitati, qua etiam laborabat, benignè consiliens monet ut collyrio, quod est præsentissimum. Ophthalmiæ medicamentum oculos inungat, ut videat. Quodnam verò sit huiusmodi collyrium, non vno modo Doctores interpretantur.

Prima expositio est, Per *Collyrium*, hoc loco accipiendam esse diuinorum elo-

I.
Beda.
Rich. Vif.
Pannon.
Primasius.
Hug. Card.
Ansbertus.
Precepta di-
uina collyrii,
specilla.
Psalm. 18. 9.
Deuter. 6. 8.

quiorum contemplationem cum operatione coniunctam. Quam expositionem afferunt, & sequuntur Beda, Richardus de sancto Victore, Pannonius, Primasius, Hugo Cardinalis, & Ambrosius Ansbertus, qui ita hanc admonitionem interpretatur. *Adhibe*, inquit, *diuina præcepta ad mentem eacam, quatenus virtutum nuditatem, quam pateris, videas, nisi enim quoddam essent collyrium diuina madata, non diceret*

Regius vates
Psalm. 18.
Præceptum Domini
luculum illuminans
oculos, cum itaque
superna
aspiratione quislibet
per singulas scripturarum
paginas quid Dominus
iussit, legendo, vel au-
diendo, ad mentem reuocat,
videt nimirum, vel quantum
ex virtutibus habet, vel certe si
nihil habet. Id quod etiam
significauit Dominus Deuter. 6.
Nam ubi nos habemus,
Ligabis ea, id est mea
mandata, quasi signum in manu
tua, eruntque & mouebuntur
ante oculos tuos. Alij ita
transferunt ex Hebræo,
Ligabis ea in manu tua,
& erunt quasi
specilla ante oculos tuos.
Etenim verbum *נוו* etiam
specilla significat. Rectè
autem specilla appellantur,
quia per ea clarè conspici-
mus quantum Deo debeamus,
& quantum sit noster in
virtute progressus, quò
videtur alluisse Regius
vates, cum dixit Psalm. 118.
*Tunc non confundar cum
perspexero in omnibus
mandatis tuis.* Atque
hanc Collyrii acceptionem
videntur superiores Doctores
mutuati à D. Gregor. primæ
partis Pastoralis curæ cap. 11.
Vbi hunc locum Apocalypsis
sic illustrat. *Collyrio*,
inquit, *oculos, ut videamus,
inungimus, cum ad cognoscendam
veri luminis claritatem
intellectus nostri aciem
medicamine bonæ operationis
adiuuamus. Albuginem
verò habet in oculo, qui
veritatis lumen videre non
sinitur, quia arrogantiâ
sapientiæ, vel iustitiæ
cæcatur: pupilla namque
oculi nigra videt, albuginem
tolerans nihil videt, quia
videlicet sensus humanæ
cogitationis si peccatorem
se intelligit, cogitationem
intimæ claritatis apprehendit,
si autem candorem sibi
iustitiæ, vel sapientiæ tribuit,
à luce superna cogitationis
se excludit, iuxta illud ad
Rom. 1. Dicentes se esse
sapientes stulti facti sunt.*

Psalm. 118. 6.
D. Gregor.

Secunda expositio est Ruperti intelligentis per *collyrium* humilitatem, quæ ex cognitione propriæ vilitatis oritur. *Collyrio*, inquit, *inunge oculos tuos, ut videas*, id est, *cor tuum verâ humilitate purifica: ut per paupertatem tuam videas, verâque dissipatur, ex eius bonitatis Dei cognoscas.* Atque ad hoc significandum videtur Christus Ioan. 9. cum cæco à natiuitate aspectum restitueret voluit, lutum super oculos eius posuisse, quia

II.
Humilitas
collyrio com-
paratur, ex
Ruperto,
Ioan. 9.

quia nimirum silutum, ex quo conditum sumus uniuersi ob oculos mentis proponamus, nostræque uilitatis memores sumus, ea cogitatione ueluti collyrio aspectum ad diuinam contemplanda nostræque omnia in Deum referenda, atque adeo ad diuinam gratiam consequendam, recuperabimus. Tertia est Richardi de sancto Victore, & Dionysij Carthusiani: aientium per collyrium intelligi amaritudinem pœnitentiæ, quæ per compunctionem clarificat sensus cordis, sicut collyrium per effusionem lacrymarum oculos carnis.

Pœnitentiæ per collyrium significata. III.

Quartam afferunt alij, eaque est, Per collyrium memoriam passionis Christi accipiendam esse. Pro cuius maiori expositione sciendum est, quemadmodum aduertit Franciscus Vallesius libro suo de sacra Philosophia capite 42. ad abstergendas inueteratas oculorum albugines, nihil magis à medicis celebrari, quam fel: præcipuè uero cuiusdam piscis, qui Callionymus dicitur, id est, pulchri nominis. Id quod etiam docet Galenus libro 10. de simplicium medicamentorum facultatibus, cap. 12. Plinius libr. 32. historię naturalis, cap. 7. Et Ælianus libro 13. cap. 4. ex Aristotelis sententiâ: ex quo uerisimile arbitratu Vallesius, piscem illum, quem à Tygri flumine Tobias extraxit, Tob. 6. fuisse hunc Callionymum, cuius fel præcipuum est oculorum medicamentum: quanquam uero hunc Tobias piscem Beda in sua allegorica expositione libri Tobię, interpretatur Dæmonem, quem Christus in luce cepit, traxit, & exenterauit, id est, nequitiam eius fidelibus aperuit, & quasi arcana insidiarum euiscerauit: tres etiam eius partes referauit, nimirum, cor, fel, & iecur. Cor quidem, quia calliditatem eius sacra scripturæ monumentis inuoluit. Fel, quia quanto malitiæ furore contra genus humanum seuiret: propter cautela studium scribi uoluit. Iecur denique reposuit, quia malignam consiliorum eius aduersum nos concoctionem declarauit, ferunt enim calore iecoris, occulta cibi excoqui. Nihilominus alij eum piscem Christum mysticè accipiunt, qui si Callionymus fuit, ut uult Vallesius, rectè ea etiam ratione Christum exprimit, qui pulcherrimo Iesu nomine appellatur: iuxta quam sententiam ita mysterium possumus exponere.

Vallesius.

Galenus, Plinius, Ælianus, Tob. 6.

Beda. Tobias piscis qui fuerit.

Tobias piscis expressit Christum.

Piscis, Christus est, cor, dilectionis immensitas, iecur, amoris perfecta decoretio, fel passionis amaritudo, in felle illo significata, quod ipsi propinatum fuit Matth. 27. *Dederunt ei uinum bibere cum felle mixtum*: de quo idem multò ante per Regium Vatem fuerat conquestus, Psal. 68. *Dederunt in escam meam fel*. Fel ergo, & cor piscis, ac iecur sibi cum Tobia reponunt, qui dilectionis, qua Christus dilexit nos, & amaritudinis, quam in passione sustinuit, recordantur, iuxta illud Threnorum 3. *Recordare paupertatis, & transgressionis meae, absinthij & fellis*. Quo fiet, ut sicut Tobias senior felle piscis ad oculos adhibito aspectum recuperauit, ita nos recordatione passionis Christi, tanquam collytio uideamus, & gratiam consequamur, quod significauit idem Propheta statim subiungens: *Memoria mortis meae, & tabescet in me anima mea, hæc recole in corde meo, in Deo sperabo*. Et Paulus ad Hebræos 12. *Recogitare*, inquit, *eum qui talem sustinuit à peccatoribus aduersus semetipsum contradictionem, ut ne sati gemini animis uestris deficientes*. Postrema expositio est aliorum, Collyri nomine quamlibet tribulationem accipientium, quæ per amaritudinem sensus spirituales purgat, ad cernenda spiritualia, iuxta illud Threnorum 1. *De excelso misit ignem* (videlicet tribulationis) *& erudit me*. Elia 28. *Vexatio dabit intellectum*. Ex his omnibus expositionibus, tres priores videntur literæ magis consentaneæ: tam et si quarta omnibus dignitate antecellat.

III. Mat. 27. 3. 4. Psal. 68. 22.

Thren. 3. 19.

Recordatio passionis Christi illuminat intellectum.

Ad Hebr. 12. 3.

Thren. 1. 17. Erudit tribulatio. Esai. 28. 19.